

ANATOL ROTARU
– SAVANT NOTORIU,
PEDAGOG ISCUSIT ȘI OM DE OMENIE

La 14 octombrie 2013, în ziua sărbătoririi Acoperământului Maicii Domnului, Anatol Rotaru ar fi împlinit o vârstă frumoasă a maturității – 64 de ani...

A plecat dintre noi „englezește” – puțini oameni, doar cei mai apropiați, au știut de subita lui dispariție. A murit *modest*, dacă ne putem exprima astfel, după cum a și trăit modest, în înțelesul cel mai deplin al cuvântului. A fost, de fapt, în viața sa de zi cu zi, un exemplu al acestei rarissime calități umane.

De cele mai multe ori, *tăcând*, ne vorbea despre multe, despre tot. O singură privire, „întâmplătoare”, de a sa te putea opri de la o vorbă necântărită, de la un pas nechibzuit...

Rare personalități, chiar și cele neatînsse de „morbil stelar”, s-ar fi comportat cu semenii lor, inclusiv cu necuvântătoarele, așa ca Anatol Rotaru. Probabil că nu există cineva care i-ar fi solicitat, cu diverse ocazii, sprijinul ori sfatul și

el să rămână rece la atare rugăminți, oricât de „sus” s-ar fi aflat. O pot confirma sutele de ucenici ai săi, unii dintre ei ajunși savanți de notorietate în SUA, Marea Britanie, Germania, Chile, România, Rusia etc., nemaivorbind de R. Moldova.

Între altele fie amintit, dânsul avea „slăbiciuni” aparte față de patrupeze, în special față de câini, „prieteni devotați ai omului”, în care homo sapiens adesea dă cu piciorul. După cum s-a încercat, și nu o dată, să i se dea și lui, mai ales în anii de la urmă. Vechi e păcatul invidiei, a pizmei celor mai apropiați, prin părțile noastre...

Or, Anatol Rotaru, în cei 22 de ani de independență la care – o spunem în cunoștință de cauză – a pus vârtos umărul, ocupând posturi din cele mai importante (viceministru al Ministerului Învățământului și Științei, vicepreședinte al Consiliului rectorilor, președinte al Consiliului Național pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică, șef Direcție Expertiză a AȘM), în ceea ce privește știința și instruirea, s-a aflat, mai bine zis, se posta de cele mai multe ori în umbră. Deviza lui de comportament în viața socială era: „Să vorbească, întâi și întâi, faptele noastre!”. (Mai glumea, în acest sens: „În ceea ce ne privește personal, las’că după moarte se va spune...”).

Nu-i plăcea „prim-planul”, deși era mereu în prim-plan. Mai ales atunci când se iveau diferite opreliști, când apăreau greutățile obiective, dar de cele mai multe ori subiective, plasate în calea ideilor și inițiativelor sale (novatoare și stringente pentru țară) de către nulitățile și „cap-pătratele” acestui neam...

Personalitate cu totul deosebită în cohorta nu prea numeroasă a savanților de talie mondială de la noi – științele fizicii și matematicii nu sunt, nu pot fi închinate în hotarele unui singur stat sau continent, somitățile acestor domenii fiind, la figurat spus, numărate pe degete pe scară internațională –, Anatol Rotaru era și un mare cunoscător al artelor frumoase, al literaturii noastre clasice și al celei mondiale. Multora dintre noi, literații generațiilor anilor ’60-’70 de la Universitate, inclusiv regretata Leonida Lari, alți mânduitori de condei, Anatol Rotaru ni i-a „descoperit”, *altfel*, pe Argezi, Blaga, Bacovia și Minulescu.

Mai presus însă ca orice și de toate, neprețuitul nostru prieten – și nu putem nicidecum trece cu vederea acest fapt în acest mult prea zgârcit cuvânt de „Adio” în memoria sa – a fost și a rămas în inimile noastre pentru totdeauna drept un mare și, prea poate, un Patriot nepereche al neamului românesc.

Majoritatea dintre noi nici nu știu, nici nu bănuiesc faptul că asociația *Clubul fizicienilor și oamenilor de creație „1 Aprilie”*, fondată de către Anatol Rotaru și câțiva dintre cei mai discreți apropiați ai săi acum 45 de ani, în plin obscurantism antinațional, a constituit unul dintre catalizatorii de bază ai Mișcării noastre de eliberare națională de mai târziu...

Celebrul înaintaș Nicolae Iorga ne sfătuia, la timpul său: „Să vă lăsați mereu pentru odihnă ziua de mâine!”. Acest îndemn l-a urmat întreaga sa viață Anatol Rotaru, lăsându-ne o operă colosală de circa 400 de lucrări științifice (accentuăm – în domeniile fizicii și matematicii, unde oricare cifră și orice cuvânt potrivit trebuia să-și găsească locul potrivit!). De asemenea, el a avut și o serie de articole fundamentale și de pionierat la noi în domeniul medicinei, privind unele milimetrice și aplicarea lor în tratamentul mai multor maladii în oncologie, obstetrică-ginecologie etc. Marele nostru contemporan, într-adevăr, n-a avut zile de odihnă în prea scurta și zbuciumată sa existență terestră...

S-a desprins *pe tăcute*, o dată pentru totdeauna, de viață. Ca frunza de ram, în miez de toamnă...

Adio, drag și neuitat Prieten, care... ai fost odată ca niciodată. Numai că din tot ce-ai fost, de mai ieri, au rămas pentru noi doar amintirile. Ce păcat...

Dumnezeu să te odihnească în pace!

Constantin EȚCO,
Liviu BELĂI